

DN 6 dec. -23

https://www.dn.se/varlden/avtal-om-fordjupat-forsvarssamarbete-med-usa-undertecknat/?utm_source=crm&utm_medium=email&utm_content=593444_17013

Sverige har undertecknat avtalet om militärbaser med USA – ”mycket djupt samarbete”

WASHINGTON. USA och Sverige har undertecknat det nya avtalet om fördjupat militärt samarbete.

Överenskommelsen innebär att USA får tillgång till 17 svenska regements- och övningsområden.

– Det skickar starka signaler om ett mycket djupt försvarspolitiskt samarbete, säger försvarsminister Pål Jonson (M).

- [Karin Eriksson](#)Text

Tidigare har fyra platser pekats ut som särskilt aktuella för det fördjupade militära samarbetet mellan Sverige och USA: Luleå, Göteborg, Gotland, Östersund.

När samarbetsavtalet publicerades natten till onsdagen tillkom ytterligare 13 platser med sina flottiljer eller regementen, från Kiruna och Boden i norr till Ravlunda och Revingehed i söder.

Det betyder inte att det blir amerikansk närvaro vid 17 militära baser i Sverige – men att USA kan välja att använda dessa orter.

– Det är klart att ju fler orter man har, desto starkare amerikansk närvaro och desto bättre om man vill ha en förmåga till avskräckning. Det här avtalet är stabiliserande och det skickar starka signaler om ett mycket djupt försvarspolitiskt samarbete mellan Sverige och USA, säger Pål Jonson på plats i Washington.

Det var vid midnatt natten till onsdagen som han och hans amerikanska kollega, USA:s försvarsminister Lloyd Austin, skrev under det nya avtalet, som kallas DCA (Defence cooperation agreement).

Inför ceremonin på det amerikanska försvarshögkvarteret Pentagon lovprisade Austin sin svenska gäst.

– Det enda som är bättre än att ha Sverige som vän är att ha Sverige som allierad, sade han.

Han hyllade också Sveriges engagemang i Ukraina:

– Sverige har visat ett enastående ledarskap i att stötta Ukraina i kampen mot den ryska aggressionen.

Försvarsminister Pål Jonson beskrev avtalet som historiskt.

Syftet är att underlätta för USA och i förlängningen Nato att försvara Sverige, Finland och Baltikum.

Redan 2021 ingick Norge en liknande överenskommelse, som innebär att USA får obegränsad tillgång till tre norska flygbaser och en flottbas. Även Estland, Lettland och Litauen har DCA-avtal. Finland har precis avslutat förhandlingarna och i Danmark pågår överläggningar.

– När avtalet kommer träder i kraft kommer det att finnas bättre förutsättningar för Sverige att få stöd av USA i händelse av kris eller krig. Men det handlar ju också naturligtvis om att det finns bättre förutsättningar för alla de nordiska länderna att kunna ha en stark amerikansk närvaro i norra Europa, säger Pål Jonson till DN.

Samarbetet ger inte bara USA tillgång till militära baser, utan också möjlighet att lagra försvarsmaterial som stridsfordon, ammunition och vapensystem i Sverige.

USA kommer att stå för vissa investeringar i till exempel byggnader. Men Jonson tycker att det är för tidigt för att spekulera i hur stora belopp det rör sig om.

– Avtalet har inte ens trätt i kraft. Men jag kan bara konstatera att USA har gjort vissa investeringar på till exempel den norska flygbasen i Rygge, där man haft ett behov av att stärka upp, säger han.

Nu behöver överenskommelsen godkännas av den svenska riksdagen. Då krävs vissa lagändringar.

Förhoppningen är att DCA-avtalet ska träda i kraft nästa höst.

– Då kommer man att märka en viss ökad militär närvaro på vissa av de här 17 platserna. Vi har redan i dag en amerikansk närvaro genom olika typer av övningar. Men dels kommer övningarna att öka och dels kommer man att se mer av amerikanska soldater och amerikansk närvaro på vissa av de här orterna, säger Pål Jonson.

Du har använt ordet avskräckning. Vad betyder det?

– Det är klart att ett djupt försvarssamarbete med USA är avskräckande för Ryssland och för att kunna göra provokationer eller angrepp mot Sverige. Då vet vi att vi inte kommer att stå ensamma.

Avtalet gäller oavsett hur det går med Sveriges Natoansökan. Men tanken är att samarbeten inom ramen för DCA och Nato ska förstärka varandra.

– Precis som det här avtalet är viktigt så är det viktigt att vi fullt ut blir medlem av Nato och får omfattas av Natos gemensamma försvarsgarantier. Det skapar bättre förutsättningar för oss att leva i fred i det kanske allvarligaste säkerhetspolitiska världsläget sedan andra världskrigets slut. Vi måste också förhålla oss till ett Ryssland som är berett att ta stora militära och politiska risker, säger Pål Jonson.

Vilka reaktioner förväntar du dig från Ryssland på avtalet?

– Jag förhåller mig inte till Ryssland. Ryssland har inget veto över svensk säkerhets- och försvarspolitik. Vi ingår de avtal som vi bedömer är bra för Sverige.

Nu ska amerikansk lag gälla för de amerikanska soldaterna som besöker Sverige, även när de inte är ute på uppdrag och i tjänst. Vad är poängen?

– I grunden handlar det om att det är lättare för USA att verka på svenskt territorium om soldaterna lyder under amerikansk jurisdiktion. Det gör det tekniskt enklare och juridiskt enklare.

Vad vill du säga till dem som oroar sig för vad det innebär, om det uppstår misstankar om brott?

– Jag har naturligtvis pratat mycket med min norske kollega om det här. De har redan ett sådant avtal och de har inte identifierat några problem med avtalet. Det finns en paragraf som säger att man har möjlighet att vid mer allvarliga brott ta tillbaka jurisdiktionen. Så jag bedömer inte att det kommer att bli några problem.

Norges och USA:s avtal har en klausul om att Norge inte accepterar förhandslagring eller övning med kärnvapen. Något liknande förbehåll finns inte i det svenska avtalet.

Pål Jonson säger att det är samma praxis som vid Natopropositionen – och att Sverige varken ser behov eller förväntningar från något annat land om kärnvapen.

– Den svenska positionen är mycket välkänd utav USA och vi har också förmedlat den också. Det finns inga förväntningar från amerikansk sida och det finns heller inga behov från svensk sida beträffande detta, säger han.

Fakta. Här är de militära baserna USA får tillgång till

Berga, regementsområde och övningsområde

Boden, regementsområde och övningsområde

Halmstad, regementsområde och flottiljområde

Härnösand, övningsområde och hamn

Kiruna, militärläger och övningsområde

Kristinehamn, regementsområde och övningsområde

Kvarn, militärläger och övningsområde

Luleå, flottiljområde

Ravlunda, militärläger och övningsområde

Revingehed, regementsområde

Ronneby, flottiljområde

Såtenäs, flottiljområde

Uppsala, flottiljområde

Vidsele, flygplats och test- och evalueringsområde

Visby, regementsområde och övningsområde

Älvdalen, militärläger och övningsområde

Östersund, militärläger och övningsområden